

Kui isik avastab ebaseaduslikke prügiladestamist siis teavitada selles kas kohaliku omavalitsuse keskkonnaspetsialisti või KKI valvetelefonile 1313. Järelevalvet jäätmeseadusest tulenevate nõuete täitmise üle teevad nii kohalikud omavalitsused kui ka Keskkonnainspeksioon. Kui on teada autonumber või leidub jäätmete hulgas nõo visiitkaarte, saab seaduserikkuja kindlaks teha. Kui keskkonda ladestatud jäätmetest avastatakse isiku(te)le viitavaid andmeid, alustab Keskkonnainspeksioon kindlasti väärteomenetluse ning süüdlase tuvastamisel määratakse jäätmete keskkonda viijale rahatrahv. Trahv füüsilistele isikutele on kuni 300 trahviühikut (1 trahviühik on 4 eurot), juriidilistel isikutel on maksimaalne trahvimäär 3200 eurot). Lisaks tuleb reostajal loodusesse viidud jäätmed ka ise omal kulul ära koristada. Kui isik ei tee seda vabatahtlikult, saab Keskkonnainspeksioon rakendada kohustuse täitmiseks sunniraha või asendustäitmist. Nende jäätmeühikute likvideerimise kohustus, mille osas süüdlast ei tuvastata, lasub jäätmeseaduse kohaselt maaomanikule.

Mida ja kuidas põletada

Keskkonnanõudeid silmas pidades tohib lõkkes põletada vaid oksa ja immutamata puitu. Tehismaterjali põletamine on keelatud, sest selle tagajärjel tekivad ohtlikud saasteained, mis langevad lõpuks maapinnale ja imuvad sademetega põhjaveisse. Nii võivad need sattuda inimorganismi ja kahjustada inimeste tervist. Samamoodi ohtlik on lõkke ääres mürgiste gaaside sissehingamine.

Puidu ja okste põletamisel tuleb muidugi kõiki ohutusnõudeid silmas pidada. Samuti tuleb järgida vallas kehtivaid heakorraeskirju ning veenduda, kas selline tegevus on lubatud või mitte.

Lõket võib teha tuulevaikse ilmaga, lõkkease ja selle ümbrus peavad olema puhastatud kergesti süttivatest materjalidest. Kindlasti tuleb arvestada ka lõkke kaugust hoonetest ja metsast.

Tuleohtlikul perioodil, mil metsa ja muu taimestikuga (põõsastik, kuluhein, roog, kanarbik) kaetud aladel ning turbapinnasega aladel on tuletegemine keelatud. Lõket võib teha vaid selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas.

Rapla valla suurem kogumispunkt on Mäepere jäätmejaam, kus võetakse vastu nii tavajäätmeid kui ka ohtlike jäätmeid.

Mida muude jäätmetega ette võtta?

Meie endi tervise ja looduskeskkonna hoidmiseks tuleb ohtlikud jäätmed ja probleemtooted eraldi kokku koguda. Kõik, mida on võimalik taaskasutada või taaskäidelda, tuleks eraldi sorteerida ja viia vastavasse kogumispunkti.

Ohtlikud jäätmed nagu värvid, lakid, vanad akud, patareid tuleb viia ohtlike jäätmete kogumispunkti. Korraldatakse ka ohtlike jäätmete kogumisringe. Selle kohta saab infot kohalikust omavalitsusest.

Tavaliselt kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jäätmed on:

- aegunud ravimid

- elavhõbeda kraadiklaasid
- kodukemikaalid (torupuhastusvahendid, küünelaki eemaldid, juukselakid, õhuvärskendid jms)
- vanaõli, õlised kaltsud, õlifiltrid
- värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäägid
- väetised ja pestitsiidid
- rotimürk jm biotsiidid
- kompaktlambid (ehk säästupirnid), päevavalguslambid
- patareid ja akud

Remondi või ümberehituse käigus tekkivaid **ehitus- ja lammutusjätmed** tuleb üle anda vastavale jäätmeluba omavale ettevõttele. Jätmeid ei tohiks anda nn haltuura korras vedajatele, sest selliste vedajate käest võivad jätmed sattuda mitte prügilasse vaid kusagile kraavipervele või metsa alla. Seaduse järgi vastutab jäätmete nõuetekohase käitlemise eest nende omanik ja kui loodusesse viidud jäätmete omanik kindlaks tehakse, tuleb tal trahvi maksta.

Rehvid (olenemata kogusest) ja vanad elektroonikaseadmed tuleb viia kogumispunktidesse või tagastada need müügipunkti ning selle eest tasuta ei tule. Metallijätmed lähevad metallikokkuostu. Lisaks tasub teada, et sõidukite lammutamine kodus ei tohi, kuna inimestele puudub ohtlike vedelike kogumiseks vastavad seadmed. Tänapäeva sisaldavad autod lisaks vanaõlile ka jahutusvedeliku ja kliimaseadmed ohtlike vedelike, mis ei tohi lammutamisel lenduda. Inimesed peaksid omad sõidukid vastavasse metallikokku ostu viima, kellel on õigus ohtlike osasi sisaldavaid sõidukeid vastu võtta. Seda õigust näitab ohtlike jäätmete käitluslitsents.

Kodus kogunenud metall ei tohi anda inimesele, kellel puudub jäätmeluba.

Muude (suuremõõtmeliste) jäätmete äravedamise või kogumise võimaluste kohta võib küsida kohalikust omavalitsusest.

Paberit ja pappi saab ahjuküttega elamus kasutada tule tegemiseks. Samas ei ole soovitatav ahjus või pliidi all paberit või pappi suures koguses põletada, sest see tahmab lõõre ja tekitab pigi. Papp ja vanapaber tuleks viia selleks ettenähtud konteinerisse. Nende ümbertöötlemisega saab väga olulisel määral loodusressursse kokku hoida.

Üks võimalik variant - kompostimine

Oksad, lehed ja aiast kogutud taimejäänused ja kuluhein on väärtuslik materjal komposti tootmiseks. Kompostida võib kompostihunnikus või kompostimiskastis. Kompostimine tuleb kõne alla nii era- kui ka kortermajade puhul, ehkki tihe- ja hajaasustusaladel on selleks erinevad nõudmised. Linnas on lahtised kompostihunnikud ebasoovitavad või isegi keelatud.

Kompostimine eeldab mõningaid eelteadmisi, kuid kellel tõsine soov, leiab kindlasti internetist või kirjalikest allikatest vajalikud juhtnöörid.

Korteriühistu puhul on võimalused sortimine ja sorditud jäätmete äravedu jäätmekäitlusfirma poolt, kes võtab sorditud jäätmete eest väiksemat tasu. Teine võimalus on soetada ühe või mitme maja peale komposter või mitu ja vajalikud lisatarvikud. Komposter võtab vähe ruumi, on kiire ja vajab vähe aega. Täpsemat infot biojäätmete käitlemise võimaluste kohta võib küsida kohalikust omavalitsusest.

Kindlasti tasub lähemalt tutvust teha või viidata Rapla valla keskkonna teemalistele õigusaktidele, kus on täpsemalt ära reguleeritud lõkke tegemise ajad ja jäätmekäitlusnõuded.

<http://rapla.kovtp.ee/et/keskkond-eeskirjad-ja-korrad>